

REGULAMENT
privind principiile de efectuare a investițiilor
în sectorul de alimentare cu apă și de canalizare

Secțiunea 1

SCOPUL ȘI DOMENIUL DE APLICARE

1. Regulamentul privind principiile de efectuare a investițiilor în sectorul de alimentare cu apă și de canalizare (în continuare - Regulament) are drept scop stabilirea:

- a) termenelor de prezentare și aprobare a planurilor de investiții;
- b) categoriilor și criteriilor de evaluare a investițiilor;
- c) procedurilor de planificare, prezentare, aprobare și modificare a planului anual de investiții;
- d) cerințelor față de raportul privind realizarea planului anual de investiții;
- e) modului de acceptare în scopuri tarifare a investițiilor realizate.

2. Prezentul Regulament se extinde asupra operatorilor care furnizează/prestează:

- a) serviciul public de alimentare cu apă potabilă;
- b) serviciul public de alimentare cu apă tehnologică;
- c) serviciul public de canalizare și epurare a apelor uzate;
- d) serviciul pentru producerea și transportarea apei în vederea redistribuirii.

3. Finanțarea investițiilor pentru înființarea, dezvoltarea, reabilitarea și modernizarea sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare ține de competența organelor centrale de specialitate ale administrației publice și a autorităților administrației publice locale. În funcție de modalitatea de gestiune adoptată și de clauzele contractuale stabilite prin actele juridice, în baza cărora se desemnează operatorul, sarcinile privind finanțarea investițiilor pot fi transferate integral sau parțial operatorului.

4. Planul anual de investiții se aprobă de autoritatea publică abilitată să aprobe tarifele pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare (autoritate competentă) și, după caz, se prezintă Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică (în continuare - Agenție) la avizarea tarifului.

Secțiunea 2

DISPOZIȚII GENERALE

5. În sensul prezentului Regulament, noțiunile și termenii utilizați semnifică următoarele:

investiție eficientă – investiție care contribuie la reducerea cheltuielilor necesare de a fi incluse la calcularea tarifelor reglementate. Se consideră investiție

eficientă, investiția pentru care suma efectelor economice medii anuale, estimate de-a lungul duratei de utilizare a obiectului de investiții, este mai mare decât valoarea totală a investiției;

investiție obligatorie – investiție care se realizează de către operator în scopul executării prevederilor legii;

investiție necesară – investiție realizată în scopul asigurării funcționării fiabile și în condiții de securitate a sistemului public de alimentare cu apă și de canalizare și asigurării calității și continuității furnizării/prestării serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare;

imobilizări – active deținute pentru a fi utilizate pe o perioadă mai mare de un an în activitatea entității sau pentru a fi transmise în folosința terților;

obiect de investiții – investiție realizată în conformitate cu planul anual de investiții, aprobat de autoritatea administrației publice locale sau Agenție, sau realizată pentru lichidarea consecințelor calamităților naturale, avariilor, recepționată în exploatare în modul stabilit și inclusă în Raportul privind realizarea planului anual de investiții.

6. Planul anual de investiții se elaborează de către operator, ținând cont de informația actualizată privind starea, gradul de uzură a imobilizărilor existente, cât și de obligațiile operatorului de a desfășura activitatea reglementată la costuri minime și eficiență maximă precum și în baza planului de dezvoltare și de funcționare a autorităților administrației publice locale, și se aprobă de autoritatea abilitată să aprobe tarifele.

7. Planul de dezvoltare și de funcționare, pe termen scurt, mediu și lung, a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare se elaborează de către autoritățile administrației publice locale în conformitate cu planurile urbanistice generale, cu programele de dezvoltare social-economică a unității administrativ-teritoriale, precum și potrivit angajamentelor internaționale în domeniul de protecție a mediului.

8. Planul anual de investiții cuprinde numai investițiile obligatorii, necesare sau eficiente, detaliat pe proiecte de investiții ce urmează a fi realizate.

9. Înainte de includerea unui proiect în Planul anual de investiții, operatorul este obligat să-l evalueze conform criteriilor stabilite în *secțiunea 5* din Regulament și conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr.338/2003 cu privire la aprobarea Catalogului mijloacelor fixe și activelor nemateriale.

Secțiunea 3

CLASIFICAREA INVESTIȚIILOR

10. Prezentul Regulament stabilește următoarele categorii de investiții, care pot fi incluse în Planul anual de investiții elaborat de operator, după cum urmează:

Categoria A: Investiții în construcția de noi rețele și noi instalații;

Categoria B: Investiții în rețele și capacități de producere existente (reconstrucție, modernizare și re tehnologizare, efectuarea reparațiilor capitale a rețelelor și a instalațiilor capitalizate);

Categoria C: Investiții în mijloace de transport, mașini, mecanisme, utilaje mecanice;

Categoria D: Investiții în echipamente de măsurare, aparate de control și diagnostică, inclusiv aferente rețelelor;

Categoria E: Investiții în clădiri și construcții, inclusiv aferente rețelelor;

Categoria F: Investiții în tehnică de calcul, telecomunicații;

Categoria G: Investiții în immobilizări necorporale (programe, licențe etc.);

Categoria H: Alte investiții legate de activitatea licențiată.

Secțiunea 4

PROCEDURILE DE PLANIFICARE ȘI DE PREZENTARE A PLANULUI ANUAL DE INVESTIȚII

11. Operatorul anual, până la 1 noiembrie, elaborează și prezintă autorității competente spre aprobare planul de investiții pentru anul calendaristic următor și, după caz, Agenției spre avizare.

12. Planul de investiții, în care se includ toate proiectele de investiții pe care operatorul planifică să le realizeze în anul calendaristic următor, însoțit de o *notă informativă* privind obiectivele acestuia, sursa de finanțare și calculele impactului Planului anual de investiții asupra tarifelor/prețurilor reglementate la serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, se prezintă anual. Impactul Planului anual de investiții se calculează ca sumă totală a amortizării și a rentabilității la investiții raportată la volumele/cantitățile estimate. Pentru calculul rentabilității se utilizează rata de rentabilitate aplicată în tariful/prețul în vigoare.

13. Planul anual de investiții se prezintă după modelul stabilit în *anexa nr.1*, pe suport de hârtie, semnat de administrator, și în format Excel.

14. În cazul în care se planifică realizarea lucrărilor la un proiect de investiții, pe parcursul a 2 sau mai mulți ani, operatorul menționează acest fapt în Planul anual de investiții, indicând perioada de realizare și costul acestuia, inclusiv partea investițiilor care revine pentru anul calendaristic următor.

15. Planul anual de investiții se compune din proiectele de investiții, pe fiecare categorie de investiții, care corespunde criteriilor de evaluare stabilite la pct.20 din prezentul Regulament.

16. Pentru fiecare proiect de investiții, evaluat ca *obligatoriu și necesar*, inclus în Planul anual de investiții, operatorul prezintă următoarele informații și date:

- a) categoria de investiții, denumirea și caracteristicile proiectului de investiții;
- b) amplasarea proiectului de investiții (raionul, localitatea);
- c) cantitatea;
- d) valoarea estimată a proiectului de investiții, mii lei (fără TVA);
- e) perioada de realizare, ani;
- f) criteriul de evaluare corespunzător (conform pct.20 din Regulament);
- g) obiectivele și rezultatele care vor fi obținute în urma realizării proiectului de investiții;
- h) sursa de finanțare;
- i) partea proiectului multianual de investiții nefinalizată, efectuată până la 31.12 a anului (t-1): cantitate; valoare, mii lei (fără TVA);
- j) investițiile planificate pentru anul (t): cantitate; valoare, mii lei (fără TVA);
- k) durata de utilizare a obiectului de investiții, ani;

l) amortizarea anuală estimată ce ar rezulta în urma realizării proiectului de investiții, mii lei.

17. Pentru fiecare proiect de investiții, evaluat ca *eficient*, inclus în Planul anual de investiții, operatorul prezintă următoarele informații și date:

- a) categoria de investiții, denumirea și caracteristicile proiectului de investiții;
- b) amplasarea proiectului de investiții (raionul, localitatea);
- c) cantitatea;
- d) valoarea estimată a proiectului de investiție, mii lei (fără TVA);
- e) perioada de realizare, ani;
- f) criteriul de evaluare corespunzător (conform pct.20 din Regulament);
- g) obiectivele și rezultatele ce vor fi obținute în urma realizării proiectului de investiții;
- h) sursa de finanțare;
- i) partea proiectului multianual de investiții nefinalizată, efectuată până la 31.12 a anului (t-1) cantitate; valoare, mii lei (fără TVA);
- j) investițiile planificate pentru anul (t): cantitate; valoare, mii lei (fără TVA);
- k) durata de utilizare a obiectului de investiții, ani;
- l) amortizarea anuală estimată ce ar rezulta în urma realizării proiectului de investiții, mii lei;
- m) costurile de exploatare estimate pentru anul "t" în cazul în care proiectul de investiții nu se implementează – Ex_t^0 ;
- n) costurile de exploatare estimate pentru anul "t" în cazul în care proiectul de investiții se implementează – Ex_t^1 ;
- o) suma efectelor economice medii anuale estimate de-a lungul duratei de utilizare ale proiectului de investiții.

La determinarea efectelor economice medii anuale estimate se ia în considerare volumul/cantitatea și respectiv contravaloarea serviciilor ce vor fi furnizate/prestate consumatorilor finali, în funcție de numărul consumatorilor noi și de consumul mediu din anul precedent, pe categorii de consumatori, îmbunătățirea calității serviciilor prestate, reducerea cheltuielilor de exploatare și de întreținere, reducerea pierderilor în rețele, reducerea cheltuielilor cu personalul, reducerea cheltuielilor de combustibil utilizat etc., mii lei.

Eficiența investițiilor se determină prin utilizarea următoarei inegalități:

$$I < \sum_{t=1}^{t_u} EE_t$$

unde:

I – valoarea estimată a investiției;

EE_t – efectul economic estimat al anului "t", care se determină conform formulei:

$$EE_t = Ex_t^0 - Ex_t^1$$

unde:

Ex_t^0 – costurile de exploatare estimate pentru anul "t" în cazul în care proiectul de investiții nu se implementează;

Ex_t^1 – costurile de exploatare estimate pentru anul "t" în cazul în care proiectul de investiții se implementează;

t_u – ultimul an al duratei de utilizare a obiectului de investiții.

Operatorul prezintă calculele detaliate ale costurilor de exploatare medii anuale estimate precum și ale efectelor economice pentru proiectele de investiții respective, inclusiv datele inițiale de calcul.

18. Informația privind durata de utilizare a obiectului de investiții, amortizarea anuală și sursa de finanțare corespunzătoare lit.h), lit.k) și lit.l) din pct.16 și pct.17 poate fi indicată pe categorii de investiții.

19. Durata de utilizare a imobilizărilor corporale și necorporale nu poate fi mai mică decât durata de funcționare utilă, stabilită în Catalogul mijloacelor fixe și activelor nemateriale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.338/2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr.62-66, art.379).

Secțiunea 5

EVALUAREA PROIECTELOR DE INVESTIȚII

20. Proiectele de investiții incluse de operator în Planul anual de investiții sunt evaluate în baza următoarelor criterii.

a) *Eficiența.* Evaluarea proiectului în baza criteriului de eficiență se efectuează în baza valorii efectelor economice medii anuale estimate. Proiectul este considerat eficient în cazul în care suma efectelor economice anuale, estimate de-a lungul duratei de utilizare a obiectului de investiții, este mai mare decât valoarea totală a investiției.

b) *Obligativitatea.* Evaluarea proiectului în baza criteriului de obligativitate prevede indicarea temeiului legal care obligă operatorul să realizeze proiectul de investiții.

c) *Necesitatea.* Evaluarea proiectului în baza criteriului de necesitate prevede demonstrarea de către operator a influenței proiectului de investiții asupra fiabilității și securității în funcționare a sistemului, a continuității furnizării/prestării serviciului de alimentare cu apă și de canalizare consumatorilor și îndeplinirii de către operator a obligațiilor stabilite de lege, inclusiv analiza tehnică a proiectului de investiții prin care se demonstrează că parametrii tehnici sunt suficienți și necesari întru atingerea obiectivului stabilit la necesitatea realizării proiectului de investiții.

21. Proiectele de investiții din **Categoria A** se includ în Planul anual de investiții după ce se demonstrează că sunt *obligatorii, necesare* sau *eficiente*.

22. Proiectele de investiții din **Categoria B** se includ în planul anual de investiții după ce se demonstrează că sunt investiții *necesare* sau *obligatorii*.

23. Proiectele de investiții din **Categoria C** se acceptă și se includ în planul anual de investiții după ce se demonstrează că sunt investiții *eficiente, obligatorii* sau *necesare*. Operatorul este obligat să prezinte calculele efectelor de la reducerea consumurilor și, respectiv, a costurilor și îmbunătățirea altor caracteristici ale mijloacelor de transport, mașinilor și mecanismelor, utilajelor ce se preconizează a fi procurate în raport cu cele existente. Mijloacele de transport, mașinile și

mecanismele, utilajele ce urmează a fi procurate trebuie să satisfacă necesitățile minime și obiective ale operatorului pentru desfășurarea activității reglementate în termenele stabilite de lege.

24. Proiectele de investiții din **categoria D** se includ în planul anual de investiții dacă se demonstrează că sunt *necesare, obligatorii* sau *eficiente*.

25. Proiectele de investiții din **Categoria E** se includ în planul anual de investiții numai dacă se demonstrează că aceste proiecte de investiții sunt *obligatorii, necesare* sau *eficiente*. În cazul investițiilor în construcția noilor clădiri administrative operatorul urmează să demonstreze că aceste proiecte de investiții sunt investiții *eficiente*. În caz contrar proiectele de investiții respective nu se includ în planul anual de investiții.

26. Proiectele de investiții din **Categoria F** se includ în planul anual de investiții numai în cazul în care se demonstrează că aceste proiecte de investiții sunt *necesare, obligatorii* sau *eficiente*. Performanțele tehnicii de calcul și a echipamentului de telecomunicații ce urmează a fi procurat trebuie să satisfacă necesitățile operatorului în scopul desfășurării activității reglementate. În cazul în care operatorul nu demonstrează că tehnica de calcul, echipamentul de telecomunicații este necesar în scopul desfășurării eficiente a activității reglementate la cheltuieli minime, sau se demonstrează că fără echipamentul respectiv operatorul poate desfășura activitatea reglementată conform condițiilor licenței, atunci astfel de proiecte de investiții nu se includ în planul anual de investiții. Pentru orice proiect de investiții în tehnică de calcul și echipament de telecomunicații, care nu au fost disponibile la operator anterior și operatorul consideră că sunt necesare în activitatea desfășurată, el urmează să demonstreze *eficiența* acestor investiții. În caz contrar, proiectele de investiții respective nu se includ în planul anual de investiții.

27. Proiectele de investiții din **Categoria G** se includ în planul anual de investiții dacă se demonstrează că sunt *obligatorii*. Proiectele de investiții în imobilizări necorporale, care nu sunt obligatorii, pot fi incluse în planul anual de investiții, numai în cazul în care se demonstrează că astfel de proiecte de investiții sunt investiții *eficiente*.

28. Proiectele de investiții din **Categoria H** constituie acele proiecte de investiții, aferente activității reglementate, care nu sunt incluse în Categoriile de investiții A – G, pe care operatorul intenționează să le includă în planul anual de investiții. Pentru astfel de proiecte de investiții operatorul urmează să demonstreze *eficiența, necesitatea* sau *obligativitatea* lor.

29. Proiectele de investiții realizarea cărora duce exclusiv la reducerea consumului tehnologic și pierderilor de apă în rețele se includ în planul anual de investiții după ce se demonstrează că investițiile respective sunt investiții *eficiente*.

Secțiunea 6

APROBAREA PLANULUI ANUAL DE INVESTIȚII

30. Planurile de investiții pentru anul calendaristic următor se examinează și se aprobă de autoritatea competentă sau de către Agenție nu mai târziu de 31 decembrie.

31. Planul anual de investiții nu se aprobă și nu se acceptă în plan unele proiecte de investiții în cazul în care:

- a) planul anual de investiții sau unele proiecte de investiții nu corespund cerințelor prezentului Regulament;
- b) proiectele de investiții nu țin de activitatea reglementată;
- c) țin de procurări sau lucrări care trebuie să fie atribuite la cheltuieli;
- d) trebuie să fie recuperate de operator prin intermediul companiilor de asigurare (asigurări incluse în tarif), deciziilor instanțelor de judecată etc.;
- e) nu sunt necesare, sunt neargumentate, nu dau avantaj economic cuantificat și duc doar la majorarea tarifelor.

32. Planul anual de investiții, transmis Agenției spre examinare, se aprobă/avizează, pe categoriile de investiții conform pct.10, prin Hotărârea Consiliului de Administrație al Agenției, care se publică pe pagina web oficială a Agenției. În hotărârea respectivă se include valoarea totală a investițiilor aprobate/avizate, iar în anexă - valoarea investițiilor pe categorii de investiții. Copia hotărârii respective se expediază operatorului în termen de 10 zile lucrătoare după aprobare de către Consiliul de administrație al Agenției.

33. Agenția aprobă/avizează planurile de investiții în condițiile art.35 din Legea privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare nr.303/2013.

34. Pentru fiecare proiect de investiții, neacceptat în Planul anual de investiții, Agenția prezintă operatorului, prin scrisoare de însoțire, motivul neacceptării, conform prevederilor prezentului Regulament.

35. Operatorul este obligat să publice pe pagina web oficială, în termen de 10 zile din momentul recepționării, planul anual de investiții detaliat pe proiecte de investiții ce urmează a fi realizat în anul respectiv, după adoptarea Hotărârii Consiliului de administrație al Agenției, iar în cazul aprobării planului de investiții de către autoritatea publică locală, - în termen de 10 zile din data aprobării.

Secțiunea 7

MODIFICAREA PLANULUI ANUAL DE INVESTIȚII

36. În decursul anului modificările în Planul anual de investiții aprobat/avizat se solicită de către operator în scris la autoritatea competentă care a aprobat/avizat Planul anual de investiții. Pentru modificarea Planului anual de investiții operatorul prezintă autorității competente solicitarea de modificare cu argumentările privind necesitatea modificărilor solicitate și obiectivele care vor fi atinse în urma acestor modificări. Autoritatea competentă examinează și, în termen de 30 zile lucrătoare de la primirea solicitării, acceptă sau respinge modificările la Planul anual de investiții, informând în scris operatorul. Operatorul, pe parcursul anului, este în drept să depună nu mai mult de patru solicitări de modificare a Planului anual de investiții aprobat/avizat, dar nu mai târziu de 31 octombrie a anului de gestiune.

37. În solicitarea privind modificarea Planului anual de investiții se prezintă argumentarea necesității modificării în conformitate cu prevederile prezentului Regulament.

38. Autoritatea competentă, urmare a examinării solicitării de modificare a Planului anual de investiții, aprobă/avizează, modificarea Planului anual de investiții prin Hotărâre/Decizie. Un exemplar al Hotărârii/Deciziei respective, în care se

include valoarea totală a investițiilor modificate și valoarea investițiilor pe categorii de investiții, se expediază operatorului.

39. La examinarea modificărilor la Planul anual de investiții se aplică aceleași criterii stabilite în *Secțiunea 5* a prezentului Regulament.

Secțiunea 8

RAPORTUL PRIVIND REALIZAREA PLANULUI ANUAL DE INVESTIȚII

40. Până la 1 martie a fiecărui an de gestiune, operatorul prezintă autorității competente Raportul privind realizarea Planului de investiții, aprobat/avizat de către Agenție, pentru anul precedent.

41. În Raport se reflectă investițiile conform Planului anual de investiții și cele efectiv date în exploatare, valoarea acestora, durata de funcționare utilă, amortizarea reflectată în evidența contabilă, amortizarea anuală și obiectivele atinse.

42. Pentru fiecare obiect de investiții, inclus în Raportul privind realizarea planului anual de investiții pentru anul precedent, operatorul prezintă următoarele informații și date:

- a) categoria de investiții, denumirea și caracteristicile proiectelor de investiții;
- b) numărul de inventar;
- c) amplasarea proiectului de investiții, raionul, localitatea;
- d) partea proiectului multianual de investiții nefinalizată efectuată până la 31 decembrie a anului (t-1): cantitate; valoarea proiectului de investiții, mii lei (fără TVA);
- e) obiectivele și rezultatele proiectului de investiții criteriul de evaluare; inclus în plan și realizat;
- f) investiții efectuate în anul (t) în proiectul de investiții: cantitatea – inclusă în plan și realizată; valoarea – inclusă în plan și realizată, mii lei (fără TVA);
- g) obiectul de investiții (puse în funcțiune): cantitatea – inclusă în plan și realizată; valoarea proiectului de investiții – inclusă în plan și realizată, mii lei (fără TVA); durata de utilizare, ani; numărul documentului, data, luna, anul recepției/dării în exploatare/punerii în funcțiune, numerele de inventar ale componentelor obiectului de investiții (în detalii);
- h) durata utilă de funcționare stabilită de operator;
- i) codul și durata utilă de funcționare conform Catalogului mijloacelor fizice și activelor nemateriale;
- j) amortizarea anuală, mii lei;
- k) costurile de exploatare estimate pentru anul "t" în cazul în care obiectul de investiții nu s-ar fi implementat – Ex^0_t , mii lei (pentru obiectele justificate conform criteriului eficienței);
- l) costurile de exploatare estimate pentru anul "t" urmare a implementării obiectului de investiții – Ex^1_t , mii lei (pentru obiectele justificate conform criteriului eficienței);
- m) suma efectelor economice medii anuale estimate de-a lungul duratei de utilizare a obiectului de investiții, mii lei (pentru obiectele justificate conform criteriului eficienței).

La determinarea efectelor economice medii anuale se ia în considerare, volumul/cantitatea și, respectiv, contravaloarea serviciilor, ce vor fi furnizate/prestate consumatorilor finali, în funcție de numărul consumatorilor noi și de consumul mediu din anul precedent, pe categorii de consumatori, îmbunătățirea calității serviciilor prestate, reducerea cheltuielilor de exploatare și de întreținere, reducerea pierderilor în rețele, reducerea cheltuielilor cu personalul, reducerea cheltuielilor cu combustibilul utilizat etc., mii lei;

k) sursa de finanțare;

l) nota de argumentare privind diferențele dintre valoarea investiției aprobate și cea efectiv înregistrată.

Operatorul prezintă pentru investițiile efectuate, conform pct.17, calculele detaliate ale cheltuielilor medii anuale de exploatare și de întreținere precum și ale efectelor economice pentru obiectele de investiții respective, inclusiv datele inițiale de calcul.

43. Autoritatea competentă examinează Raportul privind realizarea Planului anual de investiții pentru anul precedent și aprobă Hotărârea/Decizia privind acceptarea în scopuri tarifare a investițiilor realizate în anul precedent.

Autoritatea competentă la necesitate este în drept să constate pe teren existența obiectelor de investiții, incluse de operator în Raportul privind realizarea Planului anual de investiții.

44. În situația în care valoarea realizată a unei investiții depășește valoarea aprobată de autoritatea competentă conform Planului anual de investiții, în scopuri tarifare se recunoaște valoarea investiției aprobate, ținând cont de indicii prețului de consum pentru Republica Moldova în anul respectiv. Pentru proiectele de investiții din categoriile A și B autoritatea competentă este în drept să recunoască majorarea valorii aprobate a investiției într-un proiect în cazul în care operatorul prezintă documente/probe care ar justifica majorarea valorii bunurilor/ lucrărilor necesare executării proiectului. În acest caz valoarea bunurilor/lucrărilor necesare executării proiectului nu poate depăși 15% din valoarea inițial planificată și inclusă în Planul anual de investiții aprobat.

45. Investițiile efectuate în conformitate cu Planul anual de investiții aprobat se includ la determinarea tarifelor conform prevederilor Metodologiei de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciile publice de alimentare cu apă, de canalizare și epurare a apelor uzate.

46. Autoritatea competentă nu aprobă, în scopul recuperării prin tarif, investițiile efectuate de operator care nu sunt conforme Planului anual de investiții aprobat.

47. Obiectele de investiții realizate pentru restabilirea sistemului public de alimentare cu apă și de canalizare, deteriorat în urma calamităților naturale, pentru executarea prescripțiilor organelor abilitate, cât și pentru soluționarea petițiilor consumatorilor în condițiile și termenele stabilite de reglementările sectoriale se includ separat în Raportul privind realizarea Planului anual de investiții. Realizarea acestor investiții se justifică separat de către operator, indicând zonele geografice și timpul când au avut loc calamitățile naturale respective și prezentând justificările necesare.

48. Raportul privind realizarea Planului anual de investiții se prezintă Agenției, după modelul stabilit în *anexa nr.2*, pe suport de hârtie, semnat de administrator, și în format Excel.

Secțiunea 9

DISPOZIȚII FINALE

49. Proiectele de investiții, incluse în Planul anual de investiții, aprobat/avizat de autoritatea competentă, care nu au fost realizate, urmează a fi incluse în Planul anual de investiții pentru anul calendaristic următor, dar nu mai mult de doi ani consecutiv, cu excepția investițiilor din categoriile A și B.

50. Autoritatea competentă este în drept să modifice valoarea investițiilor acceptate în scopuri tarifare în cazul constatării unor devieri, stabilite în urma controlului efectuat la operator.

51. Cheltuielile operatorului, pentru lucrările de restabilire a obiectelor deteriorate de terțe părți, nu se califică ca investiții și urmează a fi recuperate benevol de partea terță sau prin adresarea operatorului în instanța de judecată.

52. În cazul în care la justificarea Planurilor anuale de investiții, operatorii vor indica, că în urma realizării proiectelor de investiții se vor reduce cheltuielile de întreținere și exploatare, cheltuielile cu personalul, cheltuielile materiale, cheltuielile de distribuție și administrative, la stabilirea costurilor de bază pentru următoarea perioadă de reglementare, acestea vor fi diminuate cu valoarea reducerii de cheltuieli indicată la argumentarea proiectului de investiții.

53. La ședințele Consiliului de Administrație al Agenției privind aprobarea Planurilor anuale de investiții, privind modificarea Planurilor anuale de investiții, privind aprobarea în scopuri tarifare a investițiilor efectiv realizate, se invită operatorul.

54. Investițiile în contoare, vane și hidranți, valoarea cărora se atribuie la obiecte de mică valoare și de scurtă durată, cad sub incidența prezentului Regulament fiind parte integră a investițiilor corespunzător Categoriilor B și D.

	mecanisme, utilaje mecanice																	
D	Investiții în echipamente de măsurare, aparate de control și diagnostică, inclusiv aferente rețelelor;																	
E	Investiții în clădiri și construcții, inclusiv aferente rețelelor																	
F	Investiții în tehnica de calcul, telecomunicații																	
G	Investiții în immobilizări necorporale																	
H	Alte investiții legate de activitatea licențiată																	

Note:

1. În coloana 7 se indică: "n" pentru criteriul necesare, "o" pentru criteriul obligatorii și "e" pentru criteriul eficiente.
2. Calculele detaliate ale valorilor incluse în coloanele 16, 17 și 18, inclusiv datele inițiale de calcul vor fi prezentate separat pentru fiecare proiect de investiții.
3. Pentru categoriile D și E investițiile aferente rețelelor se vor reflecta separat.
4. Informația privind durata de utilizare a obiectului de investiții, amortizarea anuală și sursa de finanțare poate fi indicată pe categorii de investiții.

Note:

1. În coloana 6 se indică: "n" pentru criteriul necesare, "o" pentru criteriul obligatorii și "e" pentru criteriul eficiente.
2. Calculele detaliate ale valorilor incluse în coloanele 22-24, inclusiv datele inițiale de calcul vor fi prezentate separat pentru fiecare proiect de investiții.
3. În coloanele 22, 23, 24 se completează doar pentru obiectele de investiții, evaluate în baza criteriului de eficiență.
4. Pentru categoriile D și E investițiile aferente rețelelor se vor reflecta separat